

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Ygna Kraft AS
c/o Else Marie Myrvold, Skrautvålvegen 1025
2943 ROGNE

Vår dato: 27.01.2015
Vår ref.: 201104863-7
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Steinar Pettersen
22959403/stp@nve.no

Ygna Kraft AS – Ygna kraftverk i Øystre Slidre kommune i Oppland - oversendelse av NVEs vedtak

NVE mener at pga. konflikter med forekomst av rødlistearter i flere truetkategorier og hensynskrevende naturtyper av A-verdi, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Ygna kraftverk.

Søknaden

Ygna Kraft AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Ygna kraftverk i Øystre Slidre kommune i Oppland fylke. Kraftverket er planlagt plassert i Ygna, som er ei sideelv til Øystre Slidreåne.

Inntaksdammen er planlagt utført i betong med største høyde 2-3 m og lengde 30 m. Det er ikke planlagt reguleringer. Vannveien vil bestå av et rør på 1315 m som skal graves ned på hele strekningen. Det er ikke behov for nye veier utover korte avstikkere til inntak og kraftstasjon. Kraftstasjonen skal plasseres nær Ygna renseanlegg og skal knyttes til eksisterende strømmett via en 400 m lang kabel.

Ygna kraftverk skal utnytte et fall mellom kote 605 og 460, totalt en brutto fallhøyde på 145 m. Kraftverket skal ha en midlere årsproduksjon på 4,1 GWh og en installert effekt på 1,15 MW. Maksimal slukeevne er planlagt til 1,0 m³/s. Middelvannføring er 0,59 m³/s. I søknaden er det foreslått minstevannføringer på 50 l/s sommer (1/5-30/9) og 37 l/s vinter (1/10-30/4).

Om søker

Ygna Kraft AS er et selskap under stiftelse som er etablert for å utnytte vannkraften i Ygna elv i Ygna kraftverk. Selskapet har inngått fallretts- og grunnavtale med alle berørte grunneiere.

Høring

Saksbehandling av søknader etter vannressursloven er gitt i lovens kap. 3. I henhold til vannressursloven § 24 2. ledd, bokstav c, kan NVE unnlate kunngjøring dersom det er klart at en søknad må avslås. NVE har vurdert søknaden etter denne bestemmelsen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Norges vassdrags og energidirektorats (NVEs) vurdering og konklusjon

NVE orienterte Ygna Kraft AS v/styreleder Myrvoll i brev den 08.12.2014 om nye registreringer av biologisk mangfold i tilknytning til planene for utbygging av Ygna kraftverk. De nye registreringer er gjort i forbindelse med FoU-prosjektet «Etterundersøkelser av flora og naturtyper i elver med planlagt småkraftutbygging». Dette har avdekket store forskjeller mht. forekomst av særlig verdifulle naturtyper og forekomster av rødlistede arter av moser og lav i forhold til hva som framgår av konsesjonssøknaden. Det er registrert to bekkekløfter av svært stor verdi (A-verdi) som vil bli berørt av en utbygging av Ygna kraftverk, og det er registrert arter av moser og lav i flere truethetskategorier. Det er i tillegg registrert en viktig sumpskog (B-verdi) som etter vår vurdering ligger utenfor utbyggingens influensområde. Forekomsten av lavarten mjuktjafs er ikke knyttet til en av de registrerte naturtypene, og vil heller ikke bli berørt av de foreliggende utbyggingsplanene.

Ygna Kraft har i brev sendt oss som vedlegg til e-post den 09.01.2015 reist tvil om resultatene fra FoU-prosjektet, og bedt oss om å legge søknadens faktagrunnlag til grunn for vår behandling av søknaden. Til dette vil vi påpeke at FoU-prosjektet er gitt i oppdrag til biologer med svært høy kompetanse på fagområdene moser og lav, og vi finner ingen grunn til å stille spørsmålsteget ved resultatene av denne kartleggingen.

I den foreløpige vurderingen fra FoU-prosjektet siterer vi følgende:

«Vi påviste 8 rødlistearter, deriblant en kritisk truet art og to sterkt truede arter, samt avgrenset tre naturtypelokaliteter. De to naturtypelokalitetene med de mest truede artene og med naturverdi svært viktig – A inkluderer samtidig det meste av tidligere avgrensede naturtypelokaliteter. Den siste med verdi viktig – B er derimot ny. Vi vurderer området samlet sett å ha stor verdi for naturmangfoldet. Omfanget av en utbygging vurderes som stort negativt da alle de tre artene med status kritisk truet og sterkt truet antas å være fuktighetskrevede og avhengig av vannføringen i elva. Dette gir dermed meget stor negativ konsekvens.»

I FoU-prosjektets foreløpige vurdering tas det forbehold om at dataene er midlertidig og at endringer må påregnes i den endelige rapporten. Samtidig legger vi til grunn at det ikke er tvil om forekomster av arter som er kritisk truet (CR) og sterkt truet (EN), og at disse funn fører til at de kartlagte bekkekløftene angis som svært viktige naturtyper av A-verdi.

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 01.07.2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Ygna kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5 samt §§ 8 og 9.

§ 4 forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.

I norsk rødliste for naturtyper står det at:

«(...)vil bekkekløfter mot mer kontinentale strøk i økende grad framtre som stadig sjeldnere øyer i landskapet og dermed også relativt sett være mer utsatt med hensyn til f.eks. utbygging av småkraftverk»

På grunn av at prosjektet vil føre til stor negativ konsekvens for bekkekløfter av A-verdi, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Ygna til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 4.

§ 5. Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

I influensområdet til Ygna kraftverk er det registrert 7 lokaliteter med rødlistede lav og moser. En av de truede artene, flomtvebladmose, er kritisk truet (CR). Råtetvebladmose er sterkt truet (EN), mens blåkurlmose er sårbar (VU). Huldrenål, sprikeskjegg, hvithodenål og flatragg er alle nær truet (NT).

Råtetvebladmose er en av få mosearter som er fredet i Norge gjennom Forskrift om fredning av truede arter. Den er også fredet i hele Europa gjennom Bernkonvensjonens liste I. Både råtetvebladmose og flomtvebladmose vokser på død ved i umiddelbar nærhet til vannstrengen, gjerne på stokker som ligger på tvers over bekken i små kløfter. Spredningen er i stor grad basert på grokorn i stedet for sporer. Spredningsevnen er derfor begrenset over lengre distanser. Den spesialiserte økologien gjør begge artene sårbare for inngrep som påvirker lokale fuktighetsforhold, slik som regulering av vannføring og hogst inntil vassdraget. Siden begge artene vil kunne forsvinne helt, vurderer NVE den omsøkte utbyggingen av Ygna til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 5 første ledd, i tillegg til at det kommer i konflikt med internasjonale avtaler.

§§ 8 og 9 Kunnskapsgrunnlaget og Føre-var-prinsippet

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

På grunnlag av de foreløpige resultatet av FoU-prosjektet, er det NVEs vurdering at det er innhentet tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere omfanget av Ygna kraftverk og virkninger av tiltaket for kartlagte bekkekløfter, samt sjeldne og truede arter. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok til å fatte vedtak i saken, jamfør naturmangfoldloven § 8.

Vi viser også til Olje og energidepartementets retningslinjer for småkraftverk hvor det står at:

«Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon.»

Slik NVE ser det kommer prosjektet i konflikt både med naturmangfoldloven §§ 4 og 5, og med retningslinjene fra Olje- og energidepartementet.

Konklusjon

NVE mener at pga. konflikter med forekomst av rødlistearter i flere truethetskategorier og hensynskrevende naturtyper av A-verdi, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Ygna kraftverk.

På grunn av artenes og naturtypenes sårbarhet for reduksjon i vannføring, er det lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltaket.

Denne avgjørelse kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jmfør forvaltningslovens kapittel VI. L Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stilles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi:

Eidsiva Nett AS
Else Marie Myrvold
Forum for Natur og Friluftsliv Oppland
Fylkesmannen i Oppland
Oppland fylkeskommune
Valdres Energiverk AS
Øystre Slidre kommune